

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Aprilie 1899 v. încep
noue abonamente lunare, oar-
tale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi ori reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expe-
diție a foil.

Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe, cu prima și
se termină cu ultima luni, după
stilul vechiu.

Abonamentul anual costă	14 fl. — cr.
Abonamentul semestral	7 fl. — cr.
Abonamentul triunar	3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă	1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oat se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
care li s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea

Interese și convingeri.

Cluj, 30 Martie 1899.

La noi, unde se face așa de puțină
sociologie în privirea situației noastre
interioare, este un simptom foarte im-
bucurător chiar și un singur cuvânt în
chestie, dacă nu ni-e dat s'auzim mai
multe.

Cuvântul acesta l'am celtit zilele
trecute. Cu ocazia unor discuții de ordin
economic, s'a atins în *Tribuna* și un
râu acut de care suferă societatea no-
astră cultă: *înclinarea* (ca să nu zic *ade-
rarea*!) la materialism.

Nu cred să poată exista pentru noi,
în nenorocita situație politică ce ne în-
lânțuiește, un fenomen mai trist. E destul
să ne materialisăm, pentru că se înce-
teze în sentimentele, cugetările și con-
vingerile noastre ori-ce pornire idealistă.

De aceea, chestiunea merită a nu
fi tranșată cu una cu două. Trebuie ob-
servat mai de aproape și mai adânc
râul. Trebuie să indicăm la remediile
cele mai potrivite. Și mai pe sus de
toate — trebuie să convingem de ve-
derile idealiste pe fatalii amici ai ma-
terialismului, cari s'au așezat în sinul
nostru și mereu câștigă terim prielnic
lor și putere prea mare.

Avem mulți între noi, cari fie din
convingere greșită, fie din neorintare,
fie din *interes egoist*, — se fac echoul
cunoscutei gravamen: *prea multă poli-
tică și prea puțină economie*. În felul
cui sunt înțelese aceste cuvinte de ade-
renții lor, — ele n'au nici o basă de
adever. Admitem că nu-i permis să
facem politică în contul intereselor no-
astre economice. Dar nu se poate ad-
mite, ca lupta politică, de un ordin atât
de înalt și de absolută necesitate pentru
existența noastră națională, — să fie
influențată și diminuată de vremeli-
cele interese ale *unului* *traiu personal*.

Sunt anume două categorii de *eco-
nomiști*. Una înțelege *bunul traiu na-
țional*, cealaltă — *bunul traiu personal*.

Bunul traiu național nu poate fi
ajuns decât prin o economie care să fie
în cel mai intim nex cu interesele no-
astre politice.

În urmare, o asemenea economie,
care nu se pune în controversă cu poli-
tica noastră, este singura admisibilă
din punct de vedere al binelui general,
al bunăstării poporului întreg.

Din contră, *„economia“* care urmă-
rește, pe față une-ori, mai adese-ori în

ascuns, bunul traiu personal, — se pune
în cea mai flagrantă contradicție cu in-
teresele naționale și primejduiește dea-
dreptul bunul traiu național.

Să nu se uite, că fără de libertate
și fără de legalitate nu numai că nu
poți progresa serios și sigur economi-
cește, dar ești periclitat zilnic în cele
mai mici interese economice, cari depind
de arbitrarul guvernanților despoți.

Deci o politică economică sănătoasă
nu poate excluda o luptă politică înver-
șunată, presupunând, firește, că avem
elemente capabile în ambele direcții,
elemente capabile prin destoinicie, ca-
racterul și naționalismul lor.

Râul social care ne bântuie, pro-
vocând desordinile interioare și apatia
mortiferă, nu se poate cuprinde în for-
mula: *prea multă politică și prea pu-
țină economie*.

Adevărata formulă, care indică în
aceiași timp singura soluție favorabilă,
este asta: *prea multe interese și prea
puține convingeri*.

De fapt, acesta-i tabloul vieții no-
astre sociale pe toate țărmurile. Avem o
sumedenie de oameni, cari nu cunosc
scop mai ideal decât a-și urmări fără
de nici o rezervă și cu orice mijloace
interesele lor particulare. Și prea puțin
avem, cari se privească de scop al vie-
ții *convingerile*, frumoasele și moralele
convingeri isvorite din dragostea de
neam, ear' nu din propriul amor.

Cutul propriei persoane, *egoismul*,
eată ceea-ce caracterizează mulțimea ce-
lor-ce nu s'au conșinși de nimic, în afară
de interesele lor. Cultul deapropelui,
cultul poporului, *altruismul*, acesta e
temperamentul acelor puțini, cari nu
adoră interesul, ci convingerile.

Dacă azi ne găsim în tristul stadiu
al desordinei și al apatiei, cauza, nu-i
»prea multa politică« și »prea puțină
economie«, ci »prea multe interese par-
ticulare« și »prea puținele convingeri«.

Între aceia cari mereu cer cu glas
asurzitor »mai puțină politică și mai
multă economie«, — cei mai mulți sunt
oamenii interesului, mititeii cari pornesc
totdeauna din considerarea propriei eco-
nomii. Dragostea pungei, ear' nu iubi-
rea de neam îi face să ceară — mai
multă economie.

Nu averea mare a poporului, ci mă-
rimea propriei averi în *contul poporului*,
— eată țința acestor »economisti«.

Ei bine, în fața simptomelor de
natura asta, trebuie să-și ridice cuvân-
tul și puținii, dar' viguroșii noștri idea-
liști, luptătorii convingerilor și huliitorii
intereselor particulare.

Scopul nostru să fie a selecționa
clasele noastre culte, a distinge ce-i di-
stins și a combate ce-i periculos.

Oamenii cari n'au nici o convin-
gere sau sânt gata a-și vinde convin-
gerea, pentru cea mai mică satisfacere a
propriului interes, — nu pot da tonul
în sinul unui popor doritor de liberta-
tea generală și de progresul adevărat.

Să facem economie cât de multă,
foarte bine. Numai să facem economie
creștinească, nu *jidovească*. Și să nu
cerem »mai puțină politică«, ci politică
multă, dar' sănătoasă, basată pe convin-
geri și străină de interese particulare.

Dacă vom întemeia în sinul nostru
ordinea morală, care cere »cât de multe
convingeri și cât de puține interese«,
atunci vom avea clase culte, cari să nu
rivnească drept scop suprem al vieții
să taie cupoane și mandate postale, ci
să taie în dușman!

Sibiu, 4 Aprilie n.

În era nouă. Știrea că ajutoa-
rele de stat pe seama preoților gr.-ort.
și gr.-cat. se pot ridica numai pe baza
chitanței vizate de soldații din
feară, se adevărește. „Unirea“ scrie, că
unul dintre ordinariile bisericești gr.-cat.
române a și primit suma ce trebuie să
o împartă preoților ca ajutor de stat,
dar' cu provocarea: »se plătească banii
numai pe lângă chitanță contra-

signată de autoritățile admini-
strative.

Așteptăm ca cei în drept să facă tot
posibilul pentru a delătura acest nou
act de înjosire pentru bisericile noastre
din patrie, și în cas de extremă nece-
sitate să renunțe chiar și la ajutoarele
acordate, pentru-că, cum bine zice
„Unirea“, — »decât ajutoare date în
chipul acesta, mai bine nimic«.

Din Bucovina. Dieta provin-
cială a Bucovinei va ține sedință, Mer-
curi, în 5 Aprilie n., cu care ocazie
deputatul bar. Mustatza își va motiva
propunerea referitoare la organizația
măsurilor în favorul săracilor, ear' de-
putatul Dr. Popovici propunerea fă-
cută cu privire la reforma legii
electorale. Astăzi, Marți, 4 Aprilie,
clubul român al Bucovinei va ține se-
dință în care se va preciza definitiv
atitudinea Românilor față de politica
școlară inaugurată în Bucovina din
partea autorităților superioare școlare
și aprobată și de președintele țerei, ba-
ronul Bourguignon.

Din București.

A doua întrunire publică.

Întrunirea publică de Duminică
a avut un decurs demn și s'a sfârșit
bine, fără nici un conflict.

Din provincie.

S'a remarcat prezența unui mare
număr de frunțași din provincie, anu-
niți din: Craiova, Rimnic-Vâlcea, Foc-
șani, Ploesti, Tîrgoviște, Bacău, Iași, etc.

Frunțași.

La 2 ore în fața »Daciei« e o
aglomerație, care face imposibilă cir-
culația. Abia poate străbate dl. Titu
Maiorescu, care sosește cel dintâi
dintre frunțași. E primit cu salve de
aplaude.

Apoi rînd pe rînd sosesc, urmași
de aplausele mulțimei, Gr. Cantacuzino,
Teodor Rosetti, N. Flea, Al. Marghi-
loman, Take Ionescu, Al. Catargi, N.
Filipescu, C. Olănescu, general Algin,
C. Arion, Tanovicanu, senatorul Se-
fendache, deputații Școțescu, Apostolu,
I. Buzdugan, Delavrancea, Al. Enico-
vici, Dobrescu-Prahova, Anton Arion,
Lupu Costache, I. Grădileanu, Cănu-
răscu, Nicu Catargi, apoi Din. Lau-
rian, colonel Gherghel, colonel Co-
stescu, P. Sfetcu, colonel Alexandrescu,
Al. Florescu, Dr. Nikita, Iacob Ne-
gruzzi etc.

Deschiderea.

Se proclamă președinte G. Gr.
Cantacuzino, care deschide întrunirea
printr'un frumos discurs, zicînd: »che-
stiunea, care ne unește azi, privește de-
munitatea întreg neamului românesc«.

T. Maiorescu.

Cel dintâi orator este primul cu
tunele de aplauze la tribună. Zice că
Sturdza a instituit un fel de vasalitate
cătră Ungaria. Deși legat de Bánffy,
n'a știut să-l imiteze pe acesta în in-
birea de neam, ce el a arătat cătră Un-
guriu sei. Cât pentru încrederea obșni-
nă dela majorități, a mai căpătăt
Sturdza asemenea moțiuni și în chestia
Ghenadie.

Delavrancea.

La cuvîntul, dela tribună, cel mai
entusiasm naționalist, și roștește unul
dintre acele frumoase discursuri, cari
numai în întregime se gustă.

Marghiloman.

Zice între altele:
Toți ne plîngem azi de stîrbirea
demoniației noastre. Azi feara legată și
feara reală trebuie să fie într'o conti-
nuă comunicare de idei. O mână de
oameni din parlament am făcut guver-

nului o crâncenă declarație de războiu,
care nu se va termina decât cu victo-
ria noastră.

Pentru asta a trebuit să fim siguri,
că sufletul și durerile noastre sînt și ale
d-voastre. În această privință ori-ce tel
de credință politică trebuie să cadă.

Alți oratori.

Mai vorbesc doi mari oratori:
Take Ionescu și Nicolae Flea, și
apoi se dă cître și se primește urmă-
toarea.

Moțiune.

»Cetățenii adunați în sala »Dacia«,
astăzi, 21 Martie 1899, Constatînd fa-
ptele de cari s'a făcut vinovat guvernul
dlui Dim. A. Sturdza în chestiunea na-
țională, aprobă cu desăvîrșire decla-
rația opoziției parlamentare, că dl Sturdza
nu mai este vrednic de a fi ministru ro-
mân, și declară că vor însoți opoziția
în toată lupta ei menită de a șterge
această pagină de rușine din Istoria
Românilor.

După întrunire, conform recoman-
dației stăruitoare făcute în repetate rîn-
duri de dl G. Gr. Cantacuzino, lumea
s'a despărțit în liniște.

Politica baronului Bánffy
în chestia naționalităților.

VI.

Acțiunea culturală politică a
lui Bánffy.

(Urmare și fine).

Acele date fragmentare pe cari
le-am citat aici pentru caracterizarea po-
litice de naționalități a lui Bánffy, se
întind așa zicînd asupra întregii vieți
publice a statului și toate sînt ca niște
arbori indicatori ai unei concepții po-
litice naționale conduse de principii mari
și conștiente. Critica opoziția, care
caută nod în papură, va putea socoti
ca o muncă neînsemnată și de amănunt,
dacă va smulge numai două-trei date
din acest ansamblu. Aceste fapte însă,
cari par drept niște fleacuri, urmează să
fie apreciate ca formînd partea inte-
grantă a unui sistem de politică na-
țională.

Apoi nu e permis să ignorăm că
chestiunea naționalităților o învechită
boală organică a statului maghiar, care
nu se poate vindeca cu o operație cesa-
riană. Pentru vindecare e nevoie de o
dietă liniștită și sistematică, care impune
răbdare, știință specială și multă abne-
gație. Aici se potrivește perfect acel
des repetat proverb: »se nu știe stînga
ce face dreapta«.

Discrețiunea e prima condiție a
bărbatului de stat, care se angajează la
vindecarea acestei boale organice a sta-
tului maghiar. Această discrețiune a
oprit pe Bánffy să aducă în discuțiunea
presei acțiunile sale în chestiunea na-
ționalităților, ca astfel să încerce a con-
vinge opoziția, căt este de nedreaptă
când vrea să deneghe guvernării sale
până și meritele adevăratului naționa-
lism, până și meritul de a fi fost apără-
toarea cea mai zelosă a celor mai
sfinte interese naționale. Această dis-
crețiune mă oprește și pe mine, ca acum
când am încercat reconstruirea progra-
mului politice de naționalitate a lui
Bánffy, să trec în dovedirea aserțiunilor
mole peste înșirarea și comentarea simplă
a faptelor, cari presupun că sînt cuno-
scute de toți aceia cari sînt atât de
orientați în evenimentele vieții publice,
pe cît se presupune că poate fi orientat
un cetitor de ziare.

Nici n'am scris aceste rînduri ca să
apăr individualitatea sau politica gene-
rală a lui Bánffy. Nici individualitatea
sa, nici direcțiunea politice sale n'au
nevoie de apărare; ear' pe de altă parte,
acum când capul opoziției învingătoare
e amețit de voluptatea triumfului, când
inima ei e plină de veniul nedrept al
patimei de luptă, ar fi o naivitate ne-
sfîrșită a cere recunoștință, indulgență
sau apreciere pentru individualitatea lui
Bánffy dela adversarii acestuia.

Opoziția a cerut la început numai
capul lui Bánffy. Când a văzut că even-
tual îl va putea căpăta, atunci a mers
mai departe și a cerut drept jertfă și
sistemul său. A căpătat capul lui Bánffy
și nu mă îndoesc că triumful îl este atât

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poște și la librării.

Epistole nefrancate, se refușă. — Manuscrise nu se înajiază

Nimeri singuratice la 5 cr. se vînd la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Nimeri singuratice la 20 bani se vînd la librăria G. Carjăh, Ploesti

de deservir, că va căde în curînd
jertfă și sistemul lui Bánffy.

»Mi-am ridicat cuvîntul numai ca
să întreb cu grija patriotului cîstît de-
partele de luptele politice zilei: e în in-
teresul țerei, e în interesul națiunii
maghiare, ca ura patimei de partid să
distrugă împreună cu acest sistem tot
ce a fost bun într'însul, ceea-ce va face
ca individualitatea lui Bánffy, — ori-cît
să fie păcătuit el sub alte raporturi, —
să fie respectată de toți Maghiarii cu
judecată obiectivă?! Se se distrugă tot
ce a fost bun în acest sistem și pentru
care, după cîțiva ani, după-ce se vor
cicatriza rănile ce s'au produs în luptele
furioase de partid, însăși opoziția, ori-ce
ar zice ea acum, fără esitare îi va oferi
cunună recunoștinței?!

Dar' nu numai cîrțile, ci și ideile,
și chestiunile politice au sfîrșitul lor
propriu. După convingerea mea, o ast-
fel de chestiune cu sfîrșit tragic a poli-
tice maghiare o e chestiunea naționali-
tăților. Chestiune cu sfîrșit tragic nu
numai din cauza pericolelor ce le as-
cunde, dar' de o sută de ori mai
ales, din cauză că nu e o chestiune de
partid.

Vechnicele personalități și lupte
de partid ale așa numitei noastre
vieți parlamentare de treizeci de ani,
au transformat astfel creerii bărbatilor
politici și ai bărbatilor de guvernament
maghiari, ca într'însul să nu mai încapă
nici o chestiune generală de importanță
națională, ci numai chestiuni de partid
și interese de partid.

Cei mai mulți bărbați de stat și
bărbați politici maghiari privesc lumea
din ferestrele cluburilor de partid. E
un punct de privire mult mai rău, mult
mai fals, decum a fost fereastra reșe-
dintei comitatului de unde, după-cum
spune Széchenyi, vechii noștri judecatori
de tablă judecau evenimentele lumii.

Ear' chestiunea naționalităților poate
fi judecată exact numai din înălțimea
adevăratelor interese naționale și de
stat și de aceea cred, că împreună cu
căderea individualității și a sistemului
lui Bánffy, va rămîne baltă tot ce el a
inceput cu o adevărată dragoste de
muncă și cu prevedere de bărbat de
stat, fiind împins de puternica iubire a
rassei sale și de sentimentele instinctive
ale pericolelor, pe cari le-au născut în
sufletul său experiențele-i proprii de
mai multe decenii.

Dar' chiar și împrejurările externe
favorizează ca să se împlinească acest
sfîrșit tragic al chestiunii naționa-
litaților, ca o chestiune politică ma-
ghiară.

În momentul de față naționalitățile
sînt liniștite. Deocamdată nici nu se
poate spera la o acțiune mai mare a
naționalităților. Dar' e oare o caracte-
ristică a vieții politice maghiare, ca nu-
mai din o prevedere de interesează vii-
torul națiunii să acorde atențiune unei
chestiuni, care nu e toamă prea presantă?
Zeu nu!

Astfel dar' și acțiunea politică de
naționalitate, pusă la ordinea zilei de
Bánffy, va căde frumos de pe scena
actualităților. Chestiunile pornite de
dînsul se vor odihni prin dosarele mi-
nistereilor.

Munca întreruptă va fi din nou
urmată de liniște și *quieti non movere*
în această chestiune delicată și de mare
importanță națională, va deveni din
nou, precum a fost, un principiu de gu-
vernament.

Pragul și molile odihnei inactive
vor mistui toate demersurile lui Bánffy
în această direcție. Biurocrația centrală
și de prin comitate, iubitoare de odihnă
și de liniște, se va bucura că nu mai
e nimeni care să turbure idila disposi-
țiilor sale de calapod, impunendu-i
atenție încordată și meditație.

Până și polițienii, naționalităților
se vor scutura de acea luptă sistematică
de patru ani, pe care a purtat-o Bánffy
împotriva lor cu atîtă răbdare și vigilență.
Și după cîțiva ani, earși vom avea o
chestiune a naționalităților. Va reveni
situația rușinoasă de dinainte de 1895,
în care, vorbind împreună cu Zrinyi, în
fața pericolului

»vom alerga în stînga și în dreapta
prin văi, prin munți, care încătrăm, fără
nici un remediu, cersitorind mereu dela
alții: n'avem popor cu care să ne opu-
nem pericolului; n'avem un om pe care
să-l putem pune în fruntea noastră, și
dacă nu vom relua Oradea-mare, dacă
vom perde Ardealul, se nu ne mai lup-
tăm, ci se fugim afară din țeară!

Noue desveliri despre Bánffy.

— Date din trecutul apropiat. —

Bánffy s'a pus să-și răbune pe toată lumea. Se vede că nu-i prea place liniștea retragerii.

Ziarele spun, că de când nu mai e ministru bate deaturile din jurul Budei. Într-aceea însă, se vede, că compune noue planuri, pe cari le inspiră fostilor sei acoliți de pe la fosta (?) sechie.

Ori-cum aceste nou desveliri, publicate în „Egyetértés”, organ care totdeauna a stat la dispoziția sechiei negre, au importanță. Deși „Fremdenblatt” s'a grăbit să le dementeze, se știe că de comun ce valoare au aceste oficioase și semi-oficioase dementări.

Vom da în scurt resumat unele părți din nouele desveliri.

Clausula dela Ischl. Se știe că de mult s'a vorbit asupra acestei teme. Obstrucția, așa zicând, s'a pornit numai pentru-că Bánffy a refuzat să spue ce s'a stabilit la Ischl, în August 1898.

Acum ni-se spune că în Ischl nu s'a vorbit despre provisorul pactului, ci despre constituțiunea Austriei. Formula lui Lukács, care de comun se înțelegea sub numirea „clausula dela Ischl”, era primită deja de consiliul de miniștri din Viena, când s'au început conferențele dela Ischl.

Constituțiunea Austriei. În Aprilie 1898 Thun a convenit cu guvernul ungar, că până la Rusali parlamentul vienez se voteze proiectele pactului. Asta însă nu s'a putut. Atunci a făcut altă propunere și a cerut alt termen. Anume era planuit ca *Împăratul să suspendeze printr-un ordin constituțiunea* și în locu-i să introducă altă constituțiune, cu următoarele principii:

1. Se constituie senat imperial cum era dela 1867—1871, prin alegeri indirecte. Dietele provinciale aleg pe deputații din reichsrath.

2. Ca aceasta să nu provoace poporulașea, se manține curia a 5-a cu alegeri directe.

3. Reichsrath-ului i-se lasă numai cauzele comune, neapărat de lipsă; toate celelalte se trec în competența singuraticelor diete provinciale (Landtag).

Aminarea dietei ungare. Acestea trebuiau să se facă până în 10 August 1898.

În acest scop s'a fost făcut aminarea dietei din Pesta și cu autograf regesc, deși ea s'a fost amintit din proprie hotărâre. Trebuia să se facă imposibilă convocarea dietei la cererea alor 20 deputați.

Planul lui Thun însă n'a reușit. La 3 August Kállay Benjamin a venit la Bánffy în Pesta să-i spună, că nu se poate executa întreg planul, decât jumătate. Constituțiunea se suspendează, dar alta nouă nu se dă deocamdată. La aceasta nici Bánffy nu s'a învoit. Atunci s'au început conferențele dela Ischl.

Conflictul. La Ischl M. Sa Monarchul era deja informat de contele Thun și Kállay, și era surprins de purtarea lui Bánffy. Atunci Bánffy a început să convingă pe M. Sa, că dacă în Austria se introduce absolutismul, atunci sancțiunea pragmatică încetează de a mai avea valoare în Ungaria, și Ungaria se declară de tot — independentă.

Argumentarea lui Bánffy se compunea astfel:

§. 2 și 18 al art. XII. din 1867 spune, că comunitatea afacerilor de război, externe și finanțe provine din *sancțiunea pragmatică*; §. 25 însă prescrie ca condițiune a *comunității constituționalismului* în Austria. Dacă încetează această condițiune — zicea Bánffy — încetează și valoarea *sancțiunii pragmatice*.

Se zice că la început acestei argumentări M. Sa ar fi exclamat:

„Ne mai pomeniți, că despre aceasta nici Thun, nici Kállay nu mi-a spus nimic!”

Monarchul a primit interpretarea lui Bánffy; planul absolutismului nu s'a realizat, dar „Camarilla” — serie „Egyetértés” — a hotărât trântirea lui Bánffy.

Căderea lui Bánffy. Obstrucția a fost binevenită — „Camarillei”. M. Sa era cu Bánffy; l-a autorizat chiar și să disoalve camera. Dar într-aceea „Camarilla” a lucrat contra lui.

La 4 Ian. contele Andrassy Gyula (disident) l-a făcut lui Bánffy propunere de pace, numai să abdică. Bánffy a cerut 2 zile, să mediteze. S'a dus la Viena, la M. Sa și l-a referat.

M. Sa, informat înainte, a primit propunerea lui Andrassy, punând 2 condiții:

1. Să știe ce garanții de pace se dau, dacă primește abdicarea lui Bánffy.

2. Să nu i-se ceară a primi personal mijlocirea de pace a unui șef al disidenților (Szilágyi Dezső. Red. Trib.)

La aceste condiții cererile vieneze au dat următoarele explicații:

După căderea lui Bánffy opoziția desarmează. Partidul național abdică de numele seu. Partidul independent admite până la 1903 comuniunea vamală.

Apoi domnia protestanților care durează de 32 ani se înfrânge.

Față cu al 2-lea punct, s'a statorit mijlocirea lui Széll, care era persoana grata, — și Bánffy a putut pleca.

În nrul proxim vom da din nouele desveliri, câteva capitole despre viclenia lui Bánffy. „Egyetértés” ilustrează cu câteva cazuri interesante felul, cum Bánffy amăgea cercurile curței.

Dela Beiuș.

— La întovășirea româno-jidano-maghiară. —

Beiuș, 1 Aprilie a. c.

În nrul 60 — dela 25 Martie a. c. — al „Tribunei”, s'a publicat o corespondență cu datul din Oradea-mare sub titlul „Bancă româno-jidană. — Specialitate de Beiuș”, — subscrisă de pseudonimul Orădanul, în care corespondența fiind vorba și despre modesta mea persoană, vă rog ca urmând principiului „audiatur et altera pars” să dați loc în prețutul ziar, ce redijați următoarelor reflexiuni:

În Beiuș de prezent este numai o bancă, cu cea proiectată și asigurată deja pe deplin de a se înființa în timpul cel mai apropiat — vor fi două. Ideea nu e nouă și nu e venită dela Români; Românii sunt prea comози și fără spirit de întreprindere, prin urmare banca proiectată a fost în fieri înainte de a fi aderat și noi la înființarea ei, deci s'ar fi înființat și fără noi Românii, ear' pe Orădanul prea puțin l'ar fi durat capul în cazul acesta. — Ori-și-cine va ști-o, că comerțul e internațional, cumperi dela cine îți oferă calitatii mai bun și mai ieftin, fără considerare că comerciantul e Român, Maghiar ori de alt neam. Intocmai aceste principii nerăsturnabile sustau și pentru instituttele de bani.

Și acum întreb, că oare dacă soartea astfel a decis, ca marii naționaliști și purtătorii de standard ai cauzei române (?) din acest opid și jur de odinioară, au întrelăsat a și încerca numai de a face pe terenul politico-economic câtăsu de puțin, menajând numai interesele lor personale egoistice, — și dacă în urma acestei letargii și indiferențism neiertător, în urma referințelor schimbate — vine un grup de oameni fără de considerare de religiuine și naționalitate, puritani în simțiminte, onești și neexcepționabili, în conduita lor pătărui de necesitatea extremă a înființării unei bănci pe basă mai reală decât cea existentă și în cea mai perfectă cunoștință a exigențelor populațiunii rurale și comerciale a acestui ținut — zic, vin și propun inițind o asemenea bancă, — ear' eu și conșoții conduși de aceleași principii, conduși de aceleași interese și basați pe onestitatea și caracterul nepătat a conmembrilor fundatori am aderat împreună la înființarea băncii din chestiune: întreb încă odată, este aceasta un atentat contra existenței poporului din această provincă și un atare păcat național după-cum îl prezentă Orădanul? Vezi, die Orădana, eu cutez a afirma chiar contrarul, eu îl consider pasul acesta de progres față de trecut, de oare-ce indiferențismul nostru din trecut pe toate terenele s'a dovedit de desastroas, și cel puțin acum în ora din urmă am ținut să nu cădem în erorile antecesorilor nostri, cari numai loc rodnic nu ne-au lăsat.

Principiul de a înființa și aici o bancă românească îl acceptez și eu, — și dacă Orădanul are curajul să se angajeze la așa ceva îl asigur, că nici eu, nici ceilalți conșoți nu ne vom retrage, — chiar și pe lângă încordarea forțelor disponibile a-i da tot concursul posibil, — dar' una totuși condiționez, ca se mă convingă despre vivacitatea unui asemenea institut, ceea-ce cunoscând și zelul și consecuența oamenilor nostri de aici — onoare excepțională — sunt convins, nu-i va fi succes nici-când, cu atât mai puțin, pentru-că massa creditelor mobile se iau mai puțin în us de populația rurală, care durere e exclusiv românească, ear' despre formarea clasei medice numai acum ne gândim. Întreb deci, cu cine și cu ce se faci și poți să faci ceva? Noi trăim aici încă așa zicând etatea juvenilă pe toate terenele, — activitatea noastră prea puțin serioasă s'a dovedit chiar și cu ocaziunea adunării „Asociațiunii” din vara trecută, când mulți s'au angajat la lucru, dar' prea puțin au fost, cari spre onoare lor se fie cu seriozitate au lucrat, — ba în mijlocul mării înșuflețiri s'a întâmplat că unii, cari munși de aur promiteau, au pretins posifii de câte 59 cr., zic cincizeci și nouă cruceri sub titluri de eroagațiuni, cari n'au avut nici în clin nici în mănecă absolut nimic cu festivitățile „Asociațiunii”.

Motive fondate deci m'au determinat împreună cu conșoții, ca să aderăm la înființarea băncii a II-a din Beiuș, — noi cunoaștem mai bine referințele

de aici atât sociale, cât și economice; am îmbrățosit această întreprindere în cea mai deplină cunoștință de cauză și de oameni firm convingi, că prin aceasta am înaintat și cauza țărânului nostru ori-cât nu le-ar conveni unora, la cari poate bărfirea e marfă bună pe piața publicității pentru a-și scusa neactivitatea posibil în multe cazuri prea notorică.

Nu voi să mă demit la reflexiuni și mai detaliate cu privire la referințele noastre de aici, cu atât mai puțin mă năsuiesc a reduce la adevărata lor valoare frazele din chestionata corespondență; ceea-ce am zis în general îmi este destul de a-mi legitima procedura mea înaintea tuturor acelor, cari mă cunosc și ca Român și ca avocat.

În fine — nu caut cine e Orădanul, de aceea am ținut să reflectez în mod obiectiv la ceea-ce a scris; una însă țin să constatez, că Orădanul a uitat, că e din Oradea-mare, unde nici până azi n'a putut să se înființeze un despărțământ al „Asociațiunii”; „Bihoreana” e încă la începutul ființei sale și inițiativa e de proveniență străină de Oradea-mare, căci alt unde s'a ținut primele fire ale înființării ei, și astfel urmând pot să afirm cu oareși-care indiscreție, că Orădanul nu prea va fi având de a se simți îndreptățit a da cuiva instrucții în chestiuni politico-economice.

De astă-dată finesc însă în firma speranță, că Orădanul va fi satisfăcut cu răspunsul, de altmintearea din parte-mi declar chestia de încheiată rămânând, că despre afacerile mele de natura și celor sulevate mai presus de toate, se răspund înaintea forului conștiinței mele.

Dr. Gavril Cosma,
advocat.

Chestiuni bisericești.

Din protopresbiteratul Vârșeșului.

II.

„Ca'n protopresbiteratul Vârșeșului nicăirea”.

Un deputat zelos al sinodului eparchial din tractul Vârșeșului, atrăgând atențiunea consistorului din Caransebeș asupra stărilor anormale de aici, și-a început scrisoarea cu cuvintele: „ca'n protopresbiteratul Vârșeșului nicăirea”.

Este cea mai nimerită caracteristică a stărilor de aici.

Să se înțeleagă bine zicerea.

Românul necăjit, când își vede toate nădejile nimicite, când treburile sale personale, cele ale casei și familiei îi merg rău, când toate lucrurile îi es pe dos și când în locul sporului așteptat dă inapoi, își exprimă necăzul într-o prea caracteristică zicere: „ca la mine — nu-i la mine!”

Răul care se ține lanț de bietul om îl consideră la sine și ai sei ca unul ce nu are păreche. Iubirea de sine și alor ai sei este atât de mare, încât răul ce-i dă de cap, îl vede în cele mai negre culori.

Ca Românul necăjit pot exclama și credincioșii protopresbiteratului Vârșeș despre mersul lucrurilor de aici: ca'n protopresbiteratul nostru nicăirea!

Iubirea față de așezăminte noastre ne face să simțim răul ce ne stăpânește, astfel că asemănându-l cu răul ce dominează și în alte părți, se ținem că răul dela noi e fără păreche.

Și cum se nu considerăm răul de aici mare, când pe lângă loviturile ce le îndurăm din partea omnipotenților zilei la toate ocaziile, când e ca să ne putem manifesta ca Români, ne mai lovește și ai nostri prin ignoranță și nepăsare lor față de cauzele noastre?

În centrul acestui protopresbiterat, în orașul Vârșeș, unde marea noastră Andreiu a început a se inspira de iubirea sfântă față de neamul și biserica sa prin învățarea limbii române și a datinelor bisericești sale, — amândouă umilate peste seamă în decurs de veacuri; — în acel loc unde mai întâiu a venit el în contact nemijlocit cu poporul seu al cărui apostol devenise mai târziu: nici până azi, de trei decenți, nu s'a înființat o parohie română, deși Românii de aici au solicitat în nenumărate rânduri întemeierea ei.

Interese mari reclamă imperios întemeierea parohiei române în acest opid, care a luat un avânt de progres pe toate terenele. Numai elementul românesc, care este cel mai numeros împrejurul acestui centru, nu și-a putut vedea nici până azi întemeiate instituțiile, cari singure pot numai feri de pierire filii neamului nostru amestecați între străini și întrați în legături de rudenie cu dinșii: biserica și școala română.

Consistorul din Caransebeș nu voeste să cunoască însă interesul acesta, care și din punctul de vedere al administrațiunii bisericești ar fi de prima ordine, căci preotul Vârșeșului ar trebui să fie și protopresbiter al acestui tract.

În schimb consistorul ne ține protopresbiteratul — de 7 ani — sub administrarea unui individ, care nu se știe însușile de interesul și binele comun, nici nu știe să lucreze în spiritul constituției bisericești noastre, ci este preocupat

pat și lucră numai pentru interesele familiei sale.

De 7 ani protopresbiteratul acesta este vacant, deși dispozițiile regulamentului pentru alegerea protopresbiterilor impun categoric întregirea unui protopresbiterat vacant cel mult într-un an.

De 7 ani stagnează afacerile protopresbiteratului nostru. Organismul acestui protopresbiterat a amorfizat aproape cu totul, ca celui muribund a cărui pulsație devine din ce în ce mai rară și mai debilă.

Relatăriile următoare vor dovedi îngrijitoare simptome, cari arată starea bolnavicioasă din protopresbiteratul nostru.

(Va urma).

Chestiuni școlare.

Convocare.

Conform statutelor Reuniunii învățătorilor rom. gr.-ort. din protopresbiteratele aradane I.—VII. §. 23 — despărțământul protopresbiterat al Chișineului își va ține adunarea sa de primăvară Marti, la 6/18 Aprilie 1899, în școala comembrului Iustin Moroșan din B. Ciaba, la care cu toată stima sunt convocați toți membrii acestui despărțământ, — de altcum: on. preoțime și inteligență e rugată a ne onora cu prezența d-lor, — pe lângă următoarea

Programă.

1. Dimineața la 8 ore asistarea în corpore la chemarea Duhului sfânt în biserică. — 2. Prezentarea tuturor în școală și constatarea membrilor prezenți. — 3. Prelegere practică cu elevii școlari din obiectele prescise în ordul orol. După prelegere demiterea elevilor. — 4. Deschiderea ședinței prin președinte. — 5. Reflexiuni asupra prelegerii finite. — 6. Cetirea și autentificarea protocolului adunării trecute. — 7. Cetirea și dezbaterăa punctelor din Regulamentul afacerilor interne pentru despărțământul protopresbiterat și pronunțarea adunării asupra lui. — 8. Raportul casarului, bibliotecarului și controlorului. — 9. Încasarea taxelor. — 10. Colectarea temelor curente și restante, precum și a datinelor poporului nostru la ocazii festive: nunți și înmormântări. — 11. Raportul comisiunii alese pentru censurarea operatorilor incurse și recomandarea lor spre cetire, precum în adunarea despărțământală așa în cea generală. — 12. Cetirea operatorilor recomandate, eventual a tuturor celor întrate. — 13. Interpelări, propuneri și diferite discuțiuni didactico-metodice. — 14. Fixarea locului și timpului adunării viitoare. — 15. Închiderea ședinței.

Șimand, la 15/27 Martie 1899.

Ioan Volentiru,
președinte.

Demetriu Boariu,
notar.

Cronica zilei.

Sibiul, 4 Aprilie n.

Cunoștințe vaste. Într-o revistă rusească ce apare în franțuzește și care poartă titlul „La Russie, après les ziele acestea un articol „La question de Macédoine”, în care autorul, un panslavist furibund, contestă aproape cu desăvârșire existența elementului românesc în Macedonia. Eată cum se exprimă el în această privință:

„Cât despre Români, nu poți decât să te miri că au intervenit și ei în chestiunea macedoneană din cauza celor vr'o treizeci de mii Cupto-Vlahi, cari seamănă mai mult cu Țigani decât cu Români.”

Are vaste cunoștințe panslavistul furibund, n'ai ce zice.

Biserica sârbească trece prin o mare criză. Neînțelegeri grave s'au ivit între patriarhul Brancovici și episcopul Zmejanovici, a căror urmare a fost suspendarea episcopului Zmejanovici dela beneficiile avute, ear' din partea acestuia ridicarea unei acuze grave în contra patriarhului pentru defraudări și rea chiverniseală de avere bisericească. Acusa a fost trimisă Monarchului și guvernului maghiar. În presa maghiară se lățește știrea că patriarhul și-a dat demisia, dar' știrea nu e confirmată.

Un fond de binefacere. Din Năsăud ni-se scrie, că „Aurora”, societate de împrumut și păstrare de acolo, și-a ținut în 26 Martie adunarea generală pentru anul 1898, adică a XXV-a adunare generală dela existența ei.

În această adunare s'a aprobat proiectul direcțiunii și a comisiunii censurătoare privitor la întemeierea unui fond de binefacere din prilejul jubileului de 25 de ani.

Acest iubileu și-l eternizează societatea prin următoarea frumoasă hotărâre:

„Din prilejul împlinirii de 25 de ani de existență a societății „Aurora”, adunarea generală hotărăște: 1. Fondul de binefacere ce societatea întemeiază din acest prilej, va purta numirea: „Fon-

dul iubilar de binefacere” al „Aurorei”. 2. Acest fond se stabilește la suma de 10.000 fl., adică zece mii florini v. a. 3. Dotațiunea anuală, ce are să intre în acest fond din venitul societății, se stabilește cu minimum de 500 fl. la an. 4. Acest fond se administrează la societate ca depunere spre fructificare cu 5% interese. 5. Adunarea își rezervă dreptul de a regula menirea acestui fond prin un statut îndată-ce va afla aceasta de lipsă. Acest fond după raportul direcțiunii constă astăzi din 942 fl. 62 cr. și așa în fiecare an pe viitor se va adăuga din profitul societății o dotațiune minimală de 500 fl. plus interesele de 5%, după suma donată deja. „Aurora” din Năsăud este a doua bancă românească înființată după „Albina” din Sibiul, care-și eternizează iubileul de 25 de ani de existență prin crearea acestui fond.

Pentru masa studenților dela școalele române din Brașov institutul de credit și economii „Crișana” din Brad a contribuit 15 fl.

Reprezentanța fundațiunii Gozsdu își ține ședințele de primăvară în zilele acestea în Budapesta. Din acest prilej dăm, după analele fundațiunii pe anul 1898, permise acum, următoarele date mai de interes pentru publicul mare: Avea fundațiunea (realități, efecte și pretențiuni), conform inventarului făcut cu finea anului 1897, se urcă la suma de 1.833.467 fl. 54 cr. Suma disponibilă pentru stipendii noue pe anul 1898/9 e de 26.184 fl. 67 cr. Pe anul școlar 1898/9 s'au votat stipendii, ajutoare și taxe de rigorose, pentru stipendiași vechi și noi 33.658 fl. 18 cr., din cari se vin pentru rigoroase și taxe de diplome 9007 fl. 18 cr., ear' stipendii: pentru jură 11.050 fl., pentru medicină 7650 fl., pentru filosofie 1300 fl., pentru tehnică 2450 fl., pentru montanistică 600 fl., pentru școalele comerciale 660 fl., pentru școala agronomică 250 fl., pentru gimnasiu 900 fl., ear' 600 fl. duor stipendiași la cursul superior pentru calificatiunea de profesor la școalele comerciale.

Convocare. P. T. membri, precum și alți binevoitori ai societății române de diletanți „Progresul” din Făgăraș sunt poțiti a participa la adunarea generală, ce se va ține Duminică, în 16 Aprilie a. c. n., la orele 3 p. m., în localul societății (institutul „Furnica”), din Făgăraș.

Obiectele: 1. Deschiderea ședinței. 2. Înserierea de membri noi. 3. Constatarea numărului membrilor îndreptățiți la vot. 4. Raportul comitetului. 5. Rațiociniul societății. 6. Censurarea raportului și a rațiociniului. 7. Curenții. 8. Propuneri diverse. 9. Închiderea ședinței. Făgăraș, 31 Martie 1899.

Dr. Ioan Turcu,
președinte.

I. Berescu,
secretar.

Socialiștii din Cluj au scris ministrului Hegedus o epistolă, în care îl provoacă să îndeplinească promisiunile făcute în discursul-program rostit cu ocaziunea alegerii sale de deputat, căci altcum vor lupta și pe mai departe pentru principiile social-democrate.

La pomelnicul defraudărilor a adaus o pagină și Boday Aladár, șef-comptabilul comitatului Comorn, care alaltăieri s'a sinucis. După cercetare de două zile s'a aflat, că Boday a defraudat din banii publici. Până acum s'a constatat că lipsește din casă 3.900 fl., dar se crede, că suma defraudărilor va fi cu mult mai mare.

Universitate fără ascultători e de câteva zile universitatea din Petersburg, dela care pentru turburările din timpul nu de mult trecut, toți ascultătorii au fost eliminați. Asemenea soarte au avut și ascultătorii dela tehnologie, al căror nume încă au fost șterse din matricula institutului, fiindcă din cauza deselor turburări provocate de ei, deveniseră imposibile prelegerile. Asupra susceperii de nou a ascultătorilor va hotărî direcțiunea institutului.

Neatins de flacări. Din Cluj se scrie ziarelor maghiare, că în Vineria patimilor, în decursul ceremonialului s'a aprins catafalcul construit în biserica călugărilor franciscani, producând mare panică în credincioșii adunați la sfânta slujbă. În timp ce cea mai mare parte năvălea spre ușa bisericii, ca să ese la liber, câțiva bărbați au cerat să stingă focul, dar' nu li-a succedat, așa că întreg catafalcul a ars scrum. Deasupra catafalcului era pusă o statuă de lemn a Mântuitorului, și — minune! între ruinele catafalcului statueta a fost aflată întreagă, nedeteriorată. Flăcările n'au atins-o, fumul n'a negrit-o. Evlavia credincioșilor vede în acest caz manifestare supranaturală și e furișă, că și în aceste zile de crasă necredință i-se dă să vadă minuni.

Fonograful și Lama din Dala. Un comerciant din Birna, de lege budhistă, având afaceri în Lhasa, a dus Lamae din Dala (supremul preot al budhiștilor) drept cadou un fonograf. Când fonograful a început să reciteze un capitu din cartea lui Budha, arhi-preotul și cei din jurul seu se spărsăseră, încât era să-i lovească dambula. Cu timpul însă Lama s'a împrietinit

„FURNICA“

cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

Convocare.

Domnii acționari ai cassei de economii „Furnica“, societate pe acțiuni, se invită prin aceasta în virtutea §. 16 al statutelor societății la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la Făgăraș, Mercuri, în 3 Mai st. n. 1899, înainte de amiază la 10 ore, în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1898 și raportul comiteului de supraveghere.
2. Distribuția profitului realizat conform bilanțului.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru direcțiune și pentru comisarul de zi.
4. Alegerea conform §. 30 din statute a 3 membri în consiliul direcțiunii în locul celor eșiți.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 17, 18 și 19 din statutele societății voesc a participa în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune la casa societății sau la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiu, acțiunile lor și eventual dovezile de plenipotență cel mult până în 2 Mai st. n. 1899

Făgăraș, în 27 Februarie 1899.

Direcțiunea.

[117] 1-1

Active.		Contul bilanțului.		Pasive	
Casa în număr	9038 30	Capital social	60000 —		
Cambii escomptate	557426 55	300 acțiuni a fl. 200	22050 —		
Împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți	38882 —	Fondul de rezervă	3324 80		
Efecte	3316 96	Fondul de pensii al funcționarilor	2539 29		
Realități	44129 85	Fondul de garanță pentru diferiți rami de operațiuni	487575 02		
Diverse conturi debitoare	1495 75	Depuneri spre fructificare	62757 90		
Mobilier	fl. 515.25	Cambii reescomptate	28 —		
după amortisare de	„ 51.52	Dividende neridicate	8172 65		
	463 73	Interese transitoare anticipate și diverse conturi creditoare	8306 48		
		Profit curat			
			654748 14		

Debit.		Contul profitului și perderilor.		Credit.	
Interese:		Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	23885 64	dela cambii escomptate fl. 36.446.16			
Spese:		dela împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți	39174 57		
Salare, porto, diverse	fl. 3.434.23	Chirie:			
Marce de prezență	„ 1.130.—	dela casele societății	1886 —		
Contribuțiune:		Taxe:			
directă	fl. 1.580.11	pentru transferiri de acțiuni	16 —		
10%, contribuț. după interesele depunerilor spre fructificare	„ 2.938.37	Provisiuni	511 62		
Arunc comunal	916 84				
Amortisare:					
10%, din mobilier	51 52				
Profit curat	8306 48				
	41588 19				

Făgăraș, în 31 Decembrie 1898.

Basiliu Rațiu m. p.,
președinte.Ioan Dejenariu m. p.,
comptabil.

Basiliu Stancu m. p., membru al direcțiunii. Iuliu Dan m. p., membru al direcțiunii. Dr. Ioan Turcu m. p., membru al direcțiunii.

Demetriu Chisereanu m. p.,
membru al direcțiunii.Maximilian Receanu m. p.,
membru al direcțiunii.

Subsemnatul comitet am examinat contul bilanțului, precum și contul profitului și perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună regulă, le-am găsit în consonanță cu aceleași și exact.

Făgăraș, 25 Februarie 1899.

Comitetul de supraveghere:

Iosif Lissal m. p.

Gerasim Grama m. p.

Gavrilă Cornea m. p.

Ioan Ghimbășan m. p.

Ioan Pop m. p.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

LEGEA VETERINARĂ

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cum-păra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Prețul 1 fl. v. a.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

fiecare Român,

luptător pentru

dreptul național.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

de

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de

Teodor Raica,

profesor de liceu.

Cuprinzând:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia preposiției „de“

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 75 cr.

Se poate procura dela

Librăria „Tipografia“,

societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de

Nicolae Brânzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu“ în Pitești.

Prețul 1 fl. v. a.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de înap-tări etc. și instrucțiunile trebuincioase

Îndreptare practică

pentru

înțelegerea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAFFEISEN.

Edițiunea a V-a

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Asociației rom. de agricultură din comitatul Sibului“ (280 pagini mari).

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr. comandat 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc pe acțiuni în Sibiu.

Despărțământul de postavuri

al firmei

Kastner & Öhler, Graz

trimite

Postavuri stiriane și tiroleze

în lățime de 135—140 cm. pentru prețul de fl. 1.35, 2.15, 2.40, 3.60 per metru.

Aceste calități sunt de bună calitate probată și sunt foarte acomodate pentru

îmbrăcăminte practică și elegantă.

Camgarn de culoare neagră ori vînătă, cum și cheviot de calitate excelentă, cu prețuri dela 2 fl. în sus.

Stofe de modă, postavuri pentru livree-le, postavuri pentru trăsuri etc. etc. numai de cea mai bună calitate.

[115] 1—18

Mustre gratis și franco.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zahar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și perneți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litru în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigeană. Liqueuri străine și din țară. Țuică bătrână, sligoviță, țesocină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de cîră, stearină, parafină și de sîu. Singurul deposit al fabricii de laminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barehent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzătură.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în culori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco. [2350] 17—

„Foaia Poporului“,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului“

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voeste să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apusenți, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Mureșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intrădever se simția la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comandă se pot face la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressandt.